

A korán polgárosodó falvakban az ünnepi viselet, így a menyasszonyi és vőlegényi öltözet is hamar városias lett. A mai lakodalmak viselete és szokásrendje tartalmaz ugyan ősi elemeket, de azok jó része tartalmukat és szerepüket veszítve, esetenként új értelmet nyerve részei az eseményeknek. Leegyszerűsödik, helyi, táji, népi sajátos jellegét veszti. Az események résztvevői a társadalmi szokásokban, öltözetben, dalban, zenében kerecsendő ősi elemek valódi tartalmát már nem ismerik.

Cholnoky Olga

Alkotók, akik nem ijednek meg a saját árnyékuktól (Dióhéjban a flamand kultúráról)

Holthof, Marc: Des créateurs qui n'ont pas froid aux yeux. = Le Monde diplomatique, 2001. 48. vol. 565. no.

Az elmúlt időszak egyik színházi sikere a flamand Arne Sierens által írt „Nem minden marokkói lop” című alkotás, amely társadalmi, faji problémákat feszeget belga, városi környezetben. Az előadást főként marokkói színészek játsszák, nagy sikerrel. A szerző – állítása szerint – maga is egy marokkói negyedben nőtt föl, ezért választotta a kényes témát. Sierens, Jan Lauwers a Needcompanyval, illetve Ivo Van Hove a Theatergroep d'Amsterdam élén képviselik a megújuló flamand színházat kamara léptékben.

Az elmúlt évtizedekben elsősorban a flamand táncszínház lett igazán sikeres (Anne-Theresa De Keersmaeker és iskolája Brüsszelben, vagy Wim Vandekeybus). Alig húsz éve egy brüsszeli rakparton, egy sátor alatt kezdte meg működését a Festival de théâtre international, kísérleti jelleggel, s ahol nemzetközi művészsereg nemzeti darabokat játszik, máig nagy sikerrel.

Ugyancsak húsz éve, hogy Frie Leysen irányítása alá került az Anvers-i konzervatórium, ő, valamint utódja, Jerry Aerts hozták létre a De Singel művészeti központot, ahol modern művészeti alkotásokat adnak elő, illetve mutatnak be.

Gand-ban, a Documenta 1991 igazgatója, Jan Hoet két éve nyitotta meg a kortárs művészet számára a Smak múzeumot. Saját provokatív hangulatú művein kívül Luc Tuymans, Raoul De Keyser, Panamarenko kompozíciói váltak ismertté. A flamand művészek sikere annak is köszönhető, hogy a műholdas TV-adások következtében ki tudtak lépni régi komplexusukból, a provincializmusból. A külföldi avantgarde is inspirálja őket.

A flamand zenészek világhírűek a régi zene előadásában. G. Leonhardt, N. Harnoncourt után elég, ha a Kuijken fivérek, vagy Jos Van Immerseel, Paul Van Nevel, Philippe Herreweghe nevét említjük.

Az irodalom vagy a filmművészet terén nem könnyű hasonló névsort felállítani flamand alkotókból. A flamand filmipart még mindig a gazdaság támogatja és nem a kulturális minisztérium. A flamand irodalom képviselői nemigen tudják felülmúlni a nagy öreg, Hugo Claus írásait. Továbbra is a jó esetben múltba tekintő romanticizmus, illetve nacionalizmus jellemzi őket.

Száz évvel ezelőtt a flamand progresszió egyik képviselője, August Vermeylen, történelmi jelentőségű mondatot fogalmazott meg: „Flamandok akarunk lenni, hogy európaiak lehessünk.” Egy évszázad kellett ahhoz, hogy a flamand művészek tökéletesen megvalósítsák ezt a gondolatot, hogy sok művészeti ágban értékes, nemzetközi elismerésben legyen részük.

Kakasy Judit